

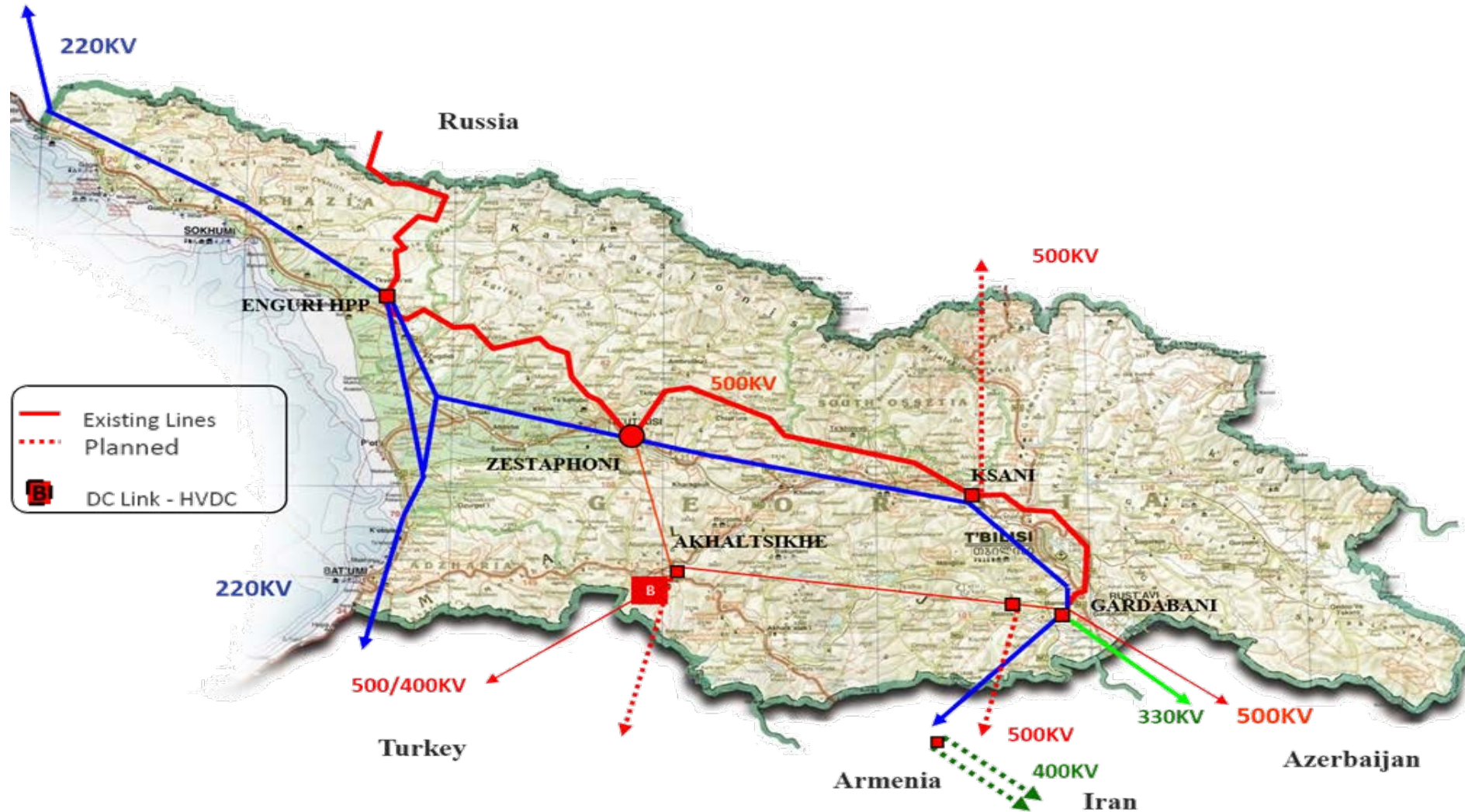
ექსპორტის პროცედურები

შიდა შემზღუდავი რესურსისა და NTC-ს განაწილება

საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა

დეკემბერი 2015

სისტემათაშორისი და შიდა მაღალი ძაბვის ხაზები

ქვეყანათაშორისი შეთანხმებები:

- სომხეთი:
 - შეთანხმება პარალელური მუშაობის შესახებ
 - შეთანხმება ავარიული მიწოდების შესახებ (იმპორტი/ექსპორტი)
- აზერბაიჯანი:
 - შეთანხმება პარალელური მუშაობის შესახებ
 - შეთანხმება ავარიული მიწოდების შესახებ (იმპორტი)
- რუსეთი:
 - შეთანხმება პარალელური მუშაობის შესახებ
 - შეთანხმება ავარიული მიწოდების შესახებ (იმპორტი/ექსპორტი)
- თურქეთი:
 - შეთანხმება პარალელური მუშაობის შესახებ
 - შეთანხმება ხახალციხე-ბორჩხას ურთიერთდამაკავშირებელი ხაზის მემვეობით ელექტროენერგიით ტრანს-სასაზღვრო ვაჭრობის შესახებ
 - ოპერირების შეთანხმება TEIAS, სსე-სა და ენერგოტრანსს შორის

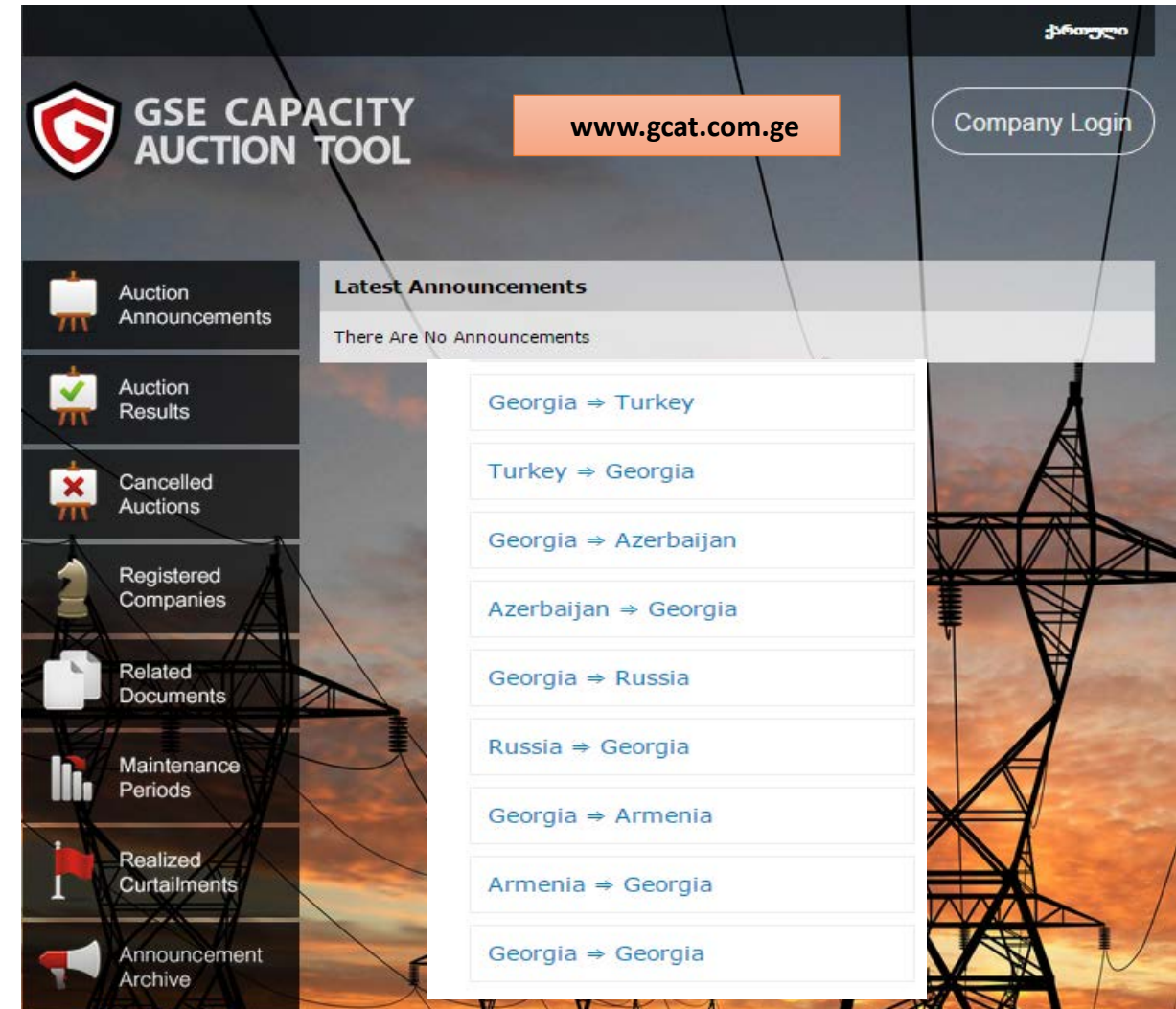
ქვეყნის შიდა კანონმდებლობა

- კანონი ელექტროენერგიისა და გაზის შესახებ
- ელექტროენერგიის (სიმძლავრის) ბაზრის წესები
- სპეციალური აუქციონის წესები

შეზღუდვის მართვის ძირითადი პრინციპები

- შეზღუდვის სახეები:
 - საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა- გენერირებული ენერგია, რომელიც რჩება შიდა მოხმარების სრულად დაკმაყოფილების შემდეგ წლიური ბალანსის შესაბამისად, შემცირებული:
 - პარალელური სინქრონული მუშაობისთვის საჭირო ენერგიით
 - უკვე განაწილებული ენერგიით (ALC)
 - სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობა- სიმძლავრე, რომლის ტრანზიტიც შესაძლებელია ერთი ტრანსსასაზღვრო ხაზიდან მეორემდე, დათვლილი სსე-ს მიერ
 - ATC – ტრანს-სასაზღვრო ხაზის თავისუფალი მოცულობა

გადატვირთვის მართვის მექანიზმი: აუქციონი

The screenshot shows the GSE Capacity Auction Tool interface. At the top, there is a logo with a red 'G' and the text 'GSE CAPACITY AUCTION TOOL'. To the right, the website address 'www.gcat.com.ge' is displayed in an orange box, and a 'Company Login' button is visible. Below the header, a sidebar on the left contains a vertical menu with icons and labels: 'Auction Announcements', 'Auction Results', 'Cancelled Auctions', 'Registered Companies', 'Related Documents', 'Maintenance Periods', 'Realized Curtailments', and 'Announcement Archive'. The main content area features a 'Latest Announcements' section with the message 'There Are No Announcements'. Below this, a list of auction directions is shown, each in a white box with a blue arrow: 'Georgia ⇒ Turkey', 'Turkey ⇒ Georgia', 'Georgia ⇒ Azerbaijan', 'Azerbaijan ⇒ Georgia', 'Georgia ⇒ Russia', 'Russia ⇒ Georgia', 'Georgia ⇒ Armenia', 'Armenia ⇒ Georgia', and 'Georgia ⇒ Georgia'. The background of the website features a stylized image of a power transmission tower against a sunset sky.

NTC- ტრანს -სასაზღვრო გამტარუნარიანობა

NTC თანხმდება მეზობელ ქვეყნებს შორის იმპორტისა და ექსპორტისთვის

NTC -ს შეთანხმების ვადები, ქვეყნების მიხედვით, შემდეგია:

- სომხეთი
 - წლით ადრე თორმეტივე თვისთვის
 - NTC თანხმდება იმპორტისა და ექსპორტისთვის
 - სინქრონული და კუნძულოვანი სქემისთვის
- აზერბაიჯანი
 - თითოეული გადადინების დაწყებამდე
- რუსეთი:
 - გადადინების დაწყებამდე 10 დღით ადრე
 - დაზუსტება ხდება უშუალოდ იმპორტ/ექსპორტის დაწყების წინ
- თურქეთი:
 - წლით ადრე 1 აგვისტომდე თითოეული 12 თვისთვის ახალციხე-ბორჯხას გადამცემ ხაზზე

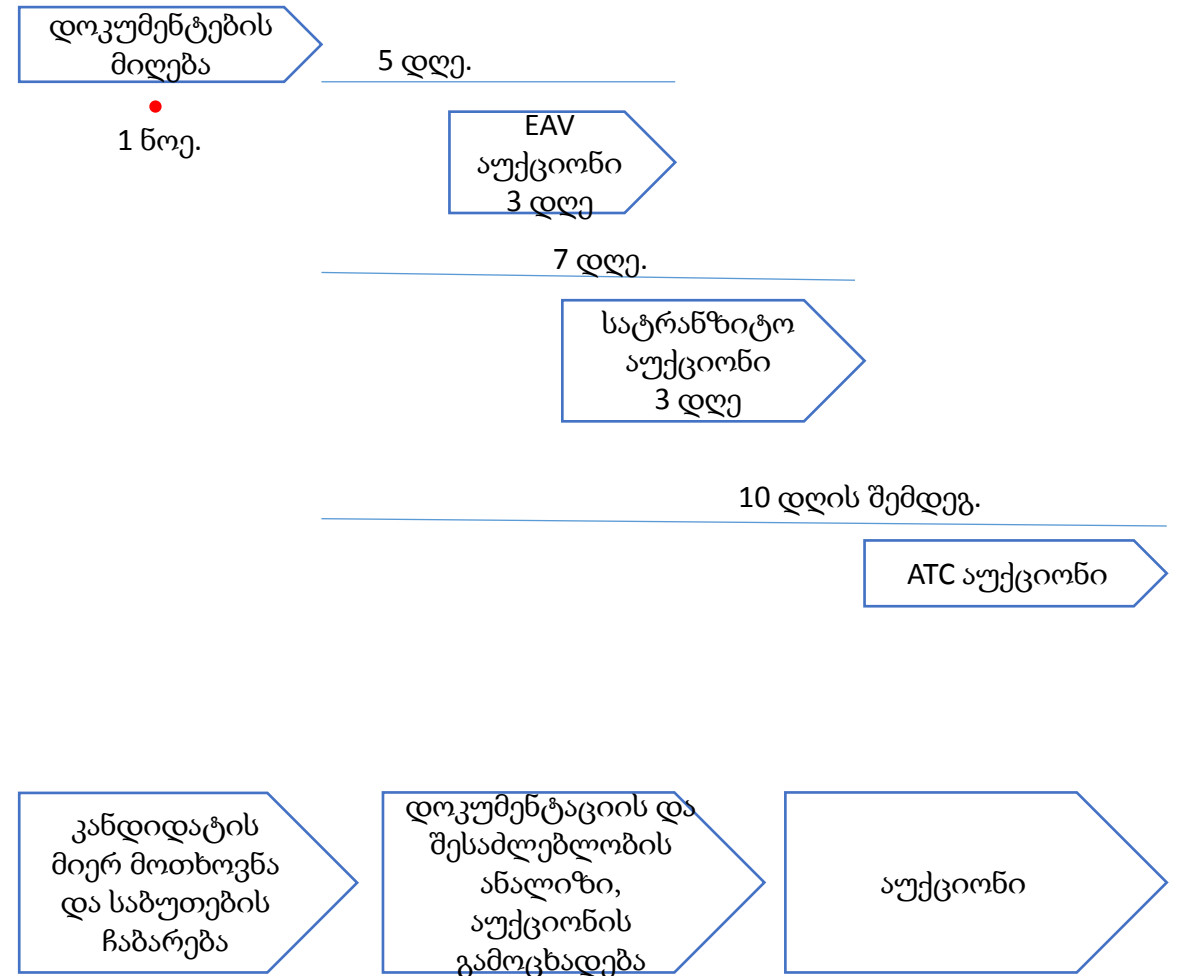
$$\begin{aligned} &\text{Available Transfer Capacity (ATC)} \\ &= \\ &\text{Net Transfer Capacity (NTC)} \\ &- \\ &\text{Already Allocated Capacity (ALC)} \end{aligned}$$

პრიორიტეტის ჯგუფები

- ა) ავარიულ სიტუაციებში ელექტროენერგიის ექსპორტი ან იმპორტი;
- ბ) საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერგიის წყაროებზე მომუშავე ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის ექსპორტი, თუ ასეთი ელექტროენერგიის ექსპორტისთვის გაფორმებულია მრავალწლიანი გადაცემადისპექტრის ხელშეკრულება;
- გ) საქართველოში 2010 წლის შემდეგ აშენებული, განახლებადი ენერგიის წყაროებზე მომუშავე, ისეთი ელექტროსადგურის (მათ შორის, ჰიდროელექტროსადგურის) მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის ექსპორტი, რომლის ექსპლუატაციაში შესვლის და კომერციული გამოყენების დაწყების დღიდან არ გასულა 10 წელი. ამავე პრიორიტეტულობის ჯგუფს, ასევე განეკუთვნება მშენებლობის პროცესში მყოფი ჰიდროელექტროსადგურის მიერ, გამომუშავებული ელექტროენერგიის ექსპორტი, თუ:
- გ.ა) ასეთი მშენებლობის პროცესში მყოფი ელექტროსადგურის მშენებლობაზე საქართველოს მთავრობასთან გაფორმებულია შეთანხმება და,
 - გ.ბ) ასეთი ელექტროენერგიის ექსპორტისთვის არ არის გაფორმებული მრავალწლიანი ხელშეკრულება.
- დ) საქართველოს სხვა ელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებული ელექტროენერგიის ან საქართველოში იმპორტირებული ელექტროენერგიის ექსპორტი, ტრანზიტი, რეექსპორტი, რაც არ არის გათვალისწინებული ამ პუნქტის „ა“, „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით.

განაწილების ნაბიჯები და ვადები

- ექსპორტის მსურველებმა დოკუმენტაცია უნდა წარადგინონ 1 ნოემბრამდე
- საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა განისაზღვრება წლიური ბალანსით და სსე-ს შიდა ბრძანებით
- საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობის აუქციონი ტარდება ყველა მიმართულებისათვის 1 ნოემბრიდან 5 დღეში
- სატრანზიტოდ ნებადართული გამტარუნარიანობის აუქციონი ტარდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს შესაბამისი განაცხადი
- საჭიროების შემთხვევაში ხაზის გამტარუნარიანობის აუქციონი ტარდება 1 ნოემბრიდან 10 დღეში
- წლის შიგნით აუქციონი ტარდება თუ გაიზარდა საექსპორტოდ ნებადართული მოცულობა, ან კანდიდატის მოთხოვნის საფუძველზე

დოკუმენტაცია და აუქციონის სპეციფიკაციები

- ვინ ღებულობს მონაწილეობას?
 - ექსპორტიორი
 - ტრანზიტორი
- საჭირო დოკუმენტაცია:
 - ექსპორტიორები:
 - ექსპორტიორის სტატუსი
 - ელექტროენერგიის ექსპორტის ხელშეკრულება (უცხო ქვეყნის პირთან)
 - პირდაპირი ხელშეკრულება ელ. ენერგიის ექსპორტზე (ქართულ მომწოდებელთან)
 - ხელშეკრულება დისპეტჩერიზაციის მომსახურებაზე
 - ხელშეკრულება გადაცემის მომსახურებაზე
 - ტრანზიტორი:
 - კონტრაქტი ელ.ენერგიის გაყიდვაზე (off-taker)
 - კონტრაქტი მომწოდებელთან (არა-ქართული წყარო)
 - კონტრაქტი სსე-სთან ტრანზიტის განსახორციელებლად
 - გადახრების კონტრაქტი ესკოს-თან
- აუქციონი ტარდება სპეციალური ვებ-პლატფორმის მეშვეობით (www.gcat.com.ge)
- აუქციონი GCAT -ზე ქვეყნდება სსე-ს მიერ და 3 დღის განმავლობაში კანდიდატები აკეთებენ განაცხადებს
- GCAT -ის მიერ გამარჯვებულის გამოვლენა ხდება პრიორიტეტულობის ჯგუფების და განაცხადების გათვალისწინებით
- GCAT -ის სპეციფიკაცია:
 - სხვადასხვა მიმართულების და შიდა შემზღუდავი რესურსის განაწილების შესაძლებლობის არსებობა (GE $\leftrightarrow$ GE)
 - კომპანიები განაცხადს აკეთებენ საკუთარი მომხმარებლის ჩანართიდან. სრული კონფიდენციალობა დაცულია
 - ყველა ინფორმაცია ერთ პლატფორმაზეა
 - ალგორითმი ითვალისწინებს ქართული კანონმდებლობის თავისებურებებს, მათ შორის პრიორიტეტულობის ჯგუფებს.
 - ზღუდავს პრიორიტეტულობის ჯგუფების მიხედვით მაქსიმალური გასაკეთებელი ბიჯის ოდენობას
 - დღეისთვის გამოიყენება დასახელებული ფასის პრინციპი, თუმცა კანონმდებლობის ცვლილების შემთხვევაში GCAT -ს აქვს ზღვრული ფასის პრინციპის გამოყენების საშუალებაც
 - შესაძლებელია საათობრივი განაცხადის დაკავშირება TEIAS-ის მსგავს პლატფორმასთან
 - თვის ან დღის შიგნით აუქციონების ჩატარება,
 - GCAT საშუალებას იძლევა შემოვიღოთ საბანკო გარანტიის შეზღუდვები

მადლობა ყურადღებისთვის

მარიამ ჩახვაშვილი

ტელეფონი: [+995 599880707](tel:+995599880707)

ელ.-მისამართი: mariam.chakhvashvili@gse.com.ge

საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემა

დეკემბერი 2015